

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

СИЛАБУС

**навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності»
на 2020 - 2021 навчальний рік**

курс та семестр вивчення: **3 курс, 6 семестр**
освітня програма **«Фінанси і кредит»**

спеціальність **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

галузь знань **07 «Управління та адміністрування»**

ступінь вищої освіти **Бакалавр**
бакалавр, магістр, доктор філософії

прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада **Прасолова Світлана Павлівна, к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів та банківської справи**

контактний телефон, **(0532) 50-91-71**

електронна адреса (або персональний сайт) **prasolova.s.p@gmail.com**

Дні занять: *розклад навчальних занять за посиланням: <http://schedule.puet.edu.ua/>*

Консультації: <http://www.fin.puet.edu.ua/>

Сторінка дистанційного курсу: <https://el.puet.edu.ua/>.

Опис навчальної дисципліни

Мета	Формування у студентів системи знань з теоретичних основ, методичних підходів, а також практичних навичок щодо принципів, прийомів і методів організації та здійснення кредитної діяльності банків, особливостей прийняття правильних рішень щодо вибору суб'єктів та об'єктів кредитування; визначення ефективності проекту, що кредитується; оцінювання кредитоспроможності різних категорій позичальників; організації кредитного процесу на окремих його етапах за договорами з різними категоріями позичальників; оцінювання ризикованості кредитної операції; правильного вибору адекватного способу мінімізації кредитного ризику; виявлення сигналів проблемності кредиту з тим, щоб застосовувати відповідні превентивні заходи та управляти такими проблемними кредитами.
Тривалість	<i>5 кредитів ЄКТС / 150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)</i>

Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: усне й письмове опитування, тестування, розв'язання комплексу практичних задач і проблемних ситуацій, економічні диктанти та розв'язання задач, виконання завдань самостійної роботи: розрахункових завдань, захисту реферативно-розрахункових робіт, виконання поточної модульної роботи (один модуль). Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	Для вивчення даної дисципліни необхідні такі базові знання: категоріальний та понятійний апарат у кредитуванні, перш за все у банківському; економічну природу кредиту, його функції, форми, види, принципи, місце і роль у сучасних умовах розвитку економіки; особливості розвитку кредитування; уміти: орієнтуватися в законодавчо-нормативних актах, що регулюють кредитну діяльність; аналізувати сучасний стан кредитного ринку в Україні; застосовувати різні методи нарахування процентів та визначення кількості днів нарахування; визначати бізнес-процеси у кредитуванні та характеризувати їх; складати договір кредитування; використовувати знання з кредитування для вирішення професійних завдань.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.	ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним; СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.
ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання	ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p>	<p>СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

**Тематичний план навчальної дисципліни
(складається з 1 модуля)**

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
1. Концептуальні засади кредитної діяльності та організації процесу кредитування у банку	1. Відвідування 2 лекцій 2. Активна робота на 2 практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою	Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття)
2. Основи оцінювання кредитоспроможності позичальників	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на 3 практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою	Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття)
3. Основи організації кредитного процесу в окремих галузях економіки	1. Відвідування двох лекцій 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання тестів за темою і ситуаційних завдань	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального теоретично-аналітичного завдання за темою
4. Основи кредитування фізичних осіб	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на 2 практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахунково-аналітичного завдання за темою

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
5. Основи моніторингу кредитного ризику та кредитного портфеля банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахунково-аналітичного завдання за темою
6. Формування та використання резерву за кредитами	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на двох практичних заняттях 3. Розв'язання ситуаційних завдань та тестів за темою	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахункового завдання за темою
7. Особливості виявлення та управління проблемними кредитами	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на трьох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахункового завдання за темою
8. Основи формування кредитної політики та управління кредитним портфелем банку	1. Відвідування лекції 2. Активна робота на двох практичних заняттях 3. Розв'язання контрольних завдань та тестів за темою 4. Виконання поточної модульної роботи (за 1 модулем)	1. Опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення (виконання домашнього завдання до практичного заняття) 2. Виконання та захист індивідуального розрахункового завдання за темою

Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Про Національний [банк](#) України [Електронний ресурс]: Закон України від 20. 05. 1999 р. № 679-ХІУ зі змінами та доповненнями: станом на 23.05.2020 р. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: [http:// zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/679-14). – Назва з екрана.

2. Про [банки](#) і [банківську](#) діяльність [Електронний ресурс]: Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III зі змінами та доповненнями: станом на 29.05.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>. – Назва з екрана.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення [Електронний ресурс]: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X: станом на 13.08.2020 р. /

Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>. – Назва з екрана.

4. Про застава [Електронний ресурс]: Закон України від 02. 10.1992р. № 2654-ХІІ зі змінами: станом на 13.02.2020. / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2654-12>. – Назва з екрана.

5. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс]: Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ: станом на 01.08.2020./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>. – Назва з екрана.

6. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю [Електронний ресурс]: Закон України від 19 червня 2003 року № 978-ІУ: станом на 04 серп. 2013р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/978-15>. – Назва з екрана.

7. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 436-ІV: станом на 01.07.2020р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Назва з екрана.

8. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні [Електронний ресурс]: Інструкція, затв. постановою Правління НБУ від 28.08.2001 № 368: у ред. постанови Правління НБУ від 01.07.2020. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01/page>. – Назва з екрану.

9. Концепція створення національної системи іпотечного кредитування [Електронний ресурс]: Концепція, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 серпня 2004 р. N 559-р.: станом на 10 серп. 2004р./ Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/559-2004-%D1%80>. – Назва з екрана.

10.Методичні вказівки з інспектування банків "Система оцінки ризиків" [Електронний ресурс]: схвалені постановою Правління Національного банку України від 15. 03.2004 р. N 104. / Нормативні акти НБУ: [офіційний веб-сайт НБУ]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36986>. – Назва з екрана.

11.Методичні рекомендації щодо організації та функціонування систем ризик-менеджменту в банках України [Електронний ресурс]: зтв. постановою Правління НБУ від 02.08.2004 р. №361: у ред. постанови Правління НБУ від 21.06. 2012 р. № 255. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v0361500-04>. – Назва з екрана.

12. Про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями [Електронний ресурс]: Положення, затв. постановою Правління НБУ від 30.06.2016р. №351: у ред. постанови Правління НБУ від 07.03.2020, підстава - [v0024500-20](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0024500-20). – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16>. – Назва з екрана.

13. Щодо створення єдиної інформаційної системи обліку позичальників (боржників) [Електронний ресурс]: Лист НБУ від 25.07.2001 № 45-212/1756-4446.

– Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v4446500-01>. – Назва з екрана.

14. Про обіг векселів в Україні [Електронний ресурс]: Закон України від 05 квіт. 2001, №2374-III: у редакції станом на [13.02.2020](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14). / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>. – Назва з екрана.

15. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV: у редакції станом на [16.08.2020](http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15). / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>. – Назва з екрана.

16. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / За ред. В.В. Коваленко. – Одеса: Видавництво «Атлант», 2015. – 217 с.

17. Мороз А. М. Кредитний менеджмент [Текст]: навч. посібник / А. М. Мороз, Р. І. Шевченко, І. В. Дубик. – К.: КНЕУ, 2009. – 399 с.

18. Малахова О.Л. Кредитний менеджмент [Текст]: навч. посібник / О.Л. Малахова. – Тернопіль: Вектор, 2015. – 420 с.

Додаткові джерела:

19. Аналіз банківської діяльності + [Електрон. ресурс] : Підручник/ [А.М. Герасимович, М.Д. Алексеєнко, І.М. Парасій-Вергуненко та ін.; ред. А.М.Герасимовича]. – К.: КНЕУ, 2006. – 600 с.

20. Вовк В.Я. Кредитування і контроль: Навч. посіб. / В.Я. Вовк, О. В. Хмеленко. – К.: Знання, 2008. – 463 с.

21. Дзюблюк О.В. Кредитний ризик і ефективність діяльності банку: монографія / О.В. Дзюблюк, Л.М. Прийдун. – Тернопіль: ФОП Паляниця В.А., 2015. – 295 с.

22. Іпотечне кредитування: Навч. посібник / За ред. О.С. Любуня, - К.: ЦНЛ, 2005. – 392 с.

23. Кредитування та ризики: Навч. посібник/ Денисенко М.П., Домрачев В.М., Кабанов В.Г., Ігнатенко А.В., Чигирник К.А. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 480 с.

24. Прасолова С.П. Банківські операції: навч. посіб. та практик. / С.П. Прасолова, О.С. Вовченко. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.

25. Прасолова С.П. Кредитування і контроль: Навч. посібник / С.П. Прасолова. – К.: Видавництво „Ліра-К”, 2008. – 202 с.

26. Прасолова С.П. Формування політики управління кредитним ризиком комерційного банку: актуальні аспекти / С.П. Прасолова // Вісник Львівської комерційної академії. – Серія економічна, випуск 27. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії. - 2007. – С. 49 – 55.

27. Прасолова С.П. Актуальні аспекти удосконалення оцінки індивідуального кредитного ризику підприємств позичальників та їх роль у розширенні можливості національних банків до кредитування реального сектора економіки / С.П. Прасолова // Науковий вісник Ужгородського університету/ [ред.кол.: В.П. Мікловда, М.І. Пітюлич, Н.М. Гапак та ін.]. – Ужгород: Видавництво

Ужгородського національного університету, 2011. – (Серія Економіка). - Спецвип. 33. – Ч.2. - С.224 – 231.

28. Prasolova S.P. Credit Risks During Economical Crisis: Trends From the Ukraine Banking System / S.P. Prasolova // Economy Transdisciplinarity Cognition Journal. – Romania: the Publishing House Editura Universitatii George Bacovia, as part of George Bacovia University from Bacau, 2012. - Vol. XV, Issue 1/2012. – P. 131-142.(www.ugb.ro/etc).

29. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник / Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - 3-тє вид., доповн. і переробл. - К. : КНЕУ, 2012. - 338 с.

30. Примостка Л. О. Заощадження населення України: формування та залучення в банки : монографія / Л. О.Примостка, В. Г. Шевалдіна; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 234 с.

31.Прогнозування та хеджування фінансових ризиків : колектив. монографія / Л. О. Примостка, Н. С. Білань, О. О. Чуб, І. В. Краснова, О. В. Боришкевич; ред.: Л. О. Примостка; ДВНЗ "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". - Київ : КНЕУ, 2014. - 421 с.

32.Управління ризиками банків [Текст] : монографія у 2 томах.Т. 1: Управління ризиками базових банківських операцій /[А. О. Єпіфанов, Т. А. Васильєва, С. М. Козьменко та ін.] / за ред.д-ра екон. наук, проф. А. О. Єпіфанова і д-ра екон. наук, проф.Т. А. Васильєвої. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2012. – 283 с.

33. Офіційний статистичні матеріали Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>.- Назва з екрана. – Дата звернення 20.09.20.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» передбачає:

1)виконання практичних завдань за окремими темами дисципліни з використанням автоматизації доступу до баз даних і знань, а також розв'язання конкретних професійних завдань. Практичні завдання зроблено у середовищі MS Office (MS Word, MS Excel, MS Access, MS PowerPoint), MS FrontPage, VBA, що прості у використанні, мають зручний інтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монітору, у разі необхідності - на принтер у вигляді тексту, таблиць тощо.

2)здійснення тестового контролю знань студентів за допомогою програмного засобу «OpenTest 2.0». Тестування проводиться під час проведення занять (поточний контроль) і під час підсумкового контролю знань.

Політика вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (85% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модуля відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбутись в режимі он-лайн.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: посилання на Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти на сайті університету закладка «Публічна інформація» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_proporyadok_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_2020.pdf).

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни «Основи кредитної діяльності» розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-8): Відвідування занять (0,5x8=4 бали); захист домашнього завдання (1x8 = 8 балів); обговорення матеріалу практичних занять (0,4 x8 ≈ 3 бали); виконання навчальних завдань (3 x 8 = 24 бали); доповіді з рефератами та їх обговорення (5 балів); тестування (2,0 x 8 = 16 балів); поточна модульна робота (40 балів)	100
Разом	100

**Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами
вивчення навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни